

DOMSTOLENS DOM

3. maj 2001 *

I sag C-204/97,

Den Portugisiske Republik ved L. Fernandes, Â. Seïça Neves og C. Botelho Moniz, som befuldmægtigede, og med valgt adresse i Luxembourg,

sagsøger,

støttet af

Kongeriget Spanien ved R. Silva de Lapuerta, som befuldmægtiget, og med valgt adresse i Luxembourg,

intervenient,

* Processprog: portugisisk.

mod

Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber ved A. M. Alves Vieira og D. Triantafyllou, som befuldmægtigede, og med valgt adresse i Luxembourg,

sagsøgt,

støttet af

Den Franske Republik ved K. Rispal-Bellanger og G. Mignot, som befuldmægtigede, og med valgt adresse i Luxembourg,

intervenient,

angående en påstand om annullation af Kommissionens beslutning af 6. november 1996 vedrørende den af Den Franske Republik påtænkte støtte til producenter af hedvine og brændevine i form af støtte til salgsfremme og teknisk bistand, støtte til forskning, teknisk assistance og investeringer, hvoraf et sammendrag er offentliggjort i *De Europæiske Fællesskabers Tidende* af 6. marts 1997 (EFT C 70, s. 14),

har

DOMSTOLEN

sammensat af formanden for Tredje og Sjette Afdeling, C. Gulmann, som fungerende præsident, afdelingsformændene A. La Pergola, M. Wathelet og V. Skouris samt dommerne D.A.O. Edward (refererende dommer), J.-P. Puissechet, P. Jann, L. Sevón og R. Schintgen,

generaladvokat: S. Alber
justitssekretær: assisterende justitssekretær H. von Holstein,

på grundlag af retsmøderapporten,

efter at parterne har afgivet mundtlige indlæg i retsmødet den 28. marts 2000, hvorunder Den Portugisiske Republik var repræsenteret ved C. Botelho Moniz, Kongeriget Spanien ved R. Silva de Lapuerta, Den Franske Republik ved F. Million og S. Seam, som befuldmægtigede, og Kommissionen ved D. Triantafyllou og M. Afonso, som befuldmægtiget,

og efter at generaladvokaten har fremsat forslag til afgørelse den 18. maj 2000,

afsagt følgende

Dom

- 1 Ved stævning indleveret til Domstolens Justitskontor den 29. maj 1997 har Den Portugisiske Republik i medfør af EF-traktatens artikel 173, stk. 1 (efter ændring nu artikel 230, stk. 1, EF), nedlagt påstand om annullation af Kommissionens beslutning af 6. november 1996 vedrørende den af Den Franske Republik påtænkte støtte til producenter af hedvine og brændevine i form af støtte til salgsfremme og teknisk bistand, støtte til forskning, teknisk assistance og investeringer (herefter »den anfægtede beslutning«), hvoraf et sammendrag er offentliggjort i *De Europæiske Fællesskabers Tidende* af 6. marts 1997 (EFT C 70, s. 14).

- 2 Ved kendelser afsagt af Domstolens præsident den 23. september 1997 har Kongeriget Spanien og Den Franske Republik fået tilladelse til at intervenere til støtte for henholdsvis Den Portugisiske Republiks og Kommissionens påstande.

Faktiske omstændigheder og relevante retsregler

- 3 I løbet af 1992 og 1993 ændrede den franske regering den nationale lovgivning om afgifter af alkoholholdige drikkevarer og indførte en differentieret afgiftsordning for hedvine og visse naturligt søde vine benævnt »vins doux naturels«. Efter vedtagelse af loi de finances rectificative pour 1993 (tillægs- og ændringsbevillingsloven for 1993) nr. 93-859 af 22. juni 1993 blev disse vine fra den 1. juli 1993 pålagt en forbrugsafgift, idet afgiftssatsen pr. hektoliter for hedvine blev fastsat til 1 400 FRF (dvs. 9 FRF pr. flaske) og for »vins doux naturels« 350 FRF (dvs. 2,25 FRF pr. flaske).

- 4 I 1993 og i en periode af 1994 begyndte visse franske producenter af hedvine delvis at indstille betalingen af afgifterne, idet de tilbageholdt differencen mellem det afgiftsbeløb, der påhvilede hedvine, og det afgiftsbeløb, der påhvilede »vins doux naturels«.
- 5 Fra maj eller juni 1994 blev denne »afgiftsstrejke« bragt til ophør. I en erklæring, der blev offentliggjort i juni-nummeret af tidsskriftet *VITI* i 1994, begrundede formanden for Confédération nationale des producteurs de vins de liqueur à appellation d'origine contrôlée (den franske sammenslutning af producenter af hedvine med kontrolleret oprindelsesbetegnelse, herefter »den franske sammenslutning«) dette med, at den franske regering påtænkte at betale en årlig godtgørelse og erstatning i årene 1994-1997 til de franske producenter af hedvine med henblik på at udligne afgiftsforskellen. Særligt udtalte han følgende:

»Producenterne af [hedvin] har nu strejket i et år. De har indsat 30 mio. FRF i forfaldne afgifter til staten på en spærret konto med henblik på at opnå, at den fuldstændig urimelige forskel på afgifter af [hedvine] og [’vins doux naturels’] bliver nedbragt.

Strejken bringes nu til ophør, fordi ministeren indirekte har anerkendt, at forskellen på afgifter af [hedvine] og [’vins doux naturels’] ikke er holdbar. Ministeren har accepteret, at konflikten skal løses af EF-Domstolen i Luxembourg, som vi vil indbringe sagen for. Endvidere accepterer ministeren at betale os en årlig godtgørelse på 20 mio. FRF fra 1994 til 1997 og en erstatning på 4 mio. i 1994, 8 mio. i 1995, 12 mio. i 1996 og 16 mio. i 1997 for i stigende grad at kompensere for opretholdelsen af det aktuelle afgiftsniveau.«

- 6 Den 24. marts 1995 indgav Associação de Exportadores de Vinho do Porto (sammenslutningen af portvinseksporterende virksomheder, herefter »den por-

tugisiske sammenslutning») to klager til Kommissionen, den ene over, at den franske afgiftsordning for hedvine var uforenelig med EF-traktatens artikel 95 (efter ændring nu artikel 90 EF), den anden over, at de foranstaltninger, den franske regering påtænkte som kompensation til de franske hedvinsproducenter, indebar en tilsidesættelse af EF-traktatens artikel 92 (efter ændring nu artikel 87 EF) og EF-traktatens artikel 93 (nu artikel 88 EF).

- 7 Efter at den sidste klage var indgivet, anmodede Kommissionen den 12. april 1995 de franske myndigheder om at anmelde den påtænkte støtte. Kommissionen anførte særligt, at efter de oplysninger, den havde modtaget, »ville den franske regering yde producenterne af hedvin støtte i form af en økonomisk kompensation med henblik på at udligne forskellen på afgifter af 'hedvine' og 'vins doux naturels' for produkter af fransk oprindelse«. Kommissionen udbad sig en række oplysninger på et tosidet spørgeskema.

- 8 Ved skrivelse af 17. juli 1995 gav de franske myndigheder Kommissionen meddelelse om et støtteprojekt til fordel for producenter af hedvine og brændevine med kontrolleret oprindelsesbetegnelse (herefter støtteprojektet), hvor støtten dels skulle gå til salgsfremme, dels til teknisk bistand.

- 9 Ifølge projektet skulle de salgsfremmende foranstaltninger dels fremme afsætning af vinprodukter fra områder med overskudsproduktion, dels gå til visse regioner, der var særligt dårligt stillet. De salgsfremmende foranstaltninger for cognac, armagnac og calvados skulle kun omfatte tredjelande. Det blev endvidere anført, at »som salgsfremmende foranstaltninger i videre forstand kan man forestille sig at arrangere messer og udstillinger og at tilrettelægge PR-arrangementer med vinsmagning i Frankrig og i udlandet samt at foretage markedsundersøgelser«.

10 Den tekniske bistand skulle bestå i »foranstaltninger til at forbedre produktionsstrukturerne og strukturer til forarbejdning af produkter«, »hvilket skulle medføre en større ensartethed i vinene, større lagerkapacitet, bedre uddannelse af vinavlerne, hurtig spredning af fremskridt inden for vinfabrikation«.

11 Skrivelsen af 17. juli 1995 sluttede på følgende måde:

»Endelig skal de franske myndigheder påpege, at støtten på ingen måde udgør en kompensation for forskellen på afgifterne af 'vins doux naturels' og 'hedvine'. Forskelligartetheden af de produkter, hvortil støtten skal ydes — brændevin fremstillet på basis af vin (Cognac, Armagnac), brændevin fremstillet på basis af cider (Calvados), hedvine (Pineau, Floc, Macvin, Cartagène, Pommeau) — er et bevis herfor.«

12 Efter at de franske myndigheder havde fremsendt støtteprojektet, fandt der en omfattende brevvæksling sted mellem dem og Kommissionen.

13 Brevene er blevet fremlagt for Domstolen af Kommissionen til opfyldelse af en kendelse afsagt af Domstolen den 21. september 1999. Det fremgår heraf, at Kommissionen fra anmeldelsen af støtteprojektet i brev af 17. juli 1995 til underretningen af de franske myndigheder om den anfægtede beslutning i skrivelse af 21. november 1996, dvs. i løbet af en periode på 16 måneder, fem gange anmodede de franske myndigheder om supplerende oplysninger, og at de franske myndigheder på foranledning heraf fremsendte seks svarskrivelser med bilag indeholdende yderligere oplysninger om støtteprojektet.

14 Ifølge Kommissionen krævede det mange supplerende oplysninger og præciseringer, før den kunne træffe afgørelse. Efter at de franske myndigheder allerede to gange havde fremsendt yderligere oplysninger, sendte Kommissionen den 30. januar 1996 en telex til myndighederne, der indeholdt følgende afsnit:

»En foreløbig undersøgelse har vist, at disse [oplysninger] ikke er fyldestgørende, og at supplerende oplysninger derfor er nødvendige for at foretage en grundig undersøgelse af projektet.«

15 Den 29. maj 1996 tilsendte den portugisiske sammenslutnings befuldmægtigede Kommissionen en skrivelse, hvori de anmodede den om straks at indlede proceduren i traktatens artikel 93, stk. 2, og om at suspendere støtten, hvis gennemførelsen af den var påbegyndt, samt anmodede om fuldstændige oplysninger om, hvordan den indledende fase af sagsbehandlingen udviklede sig, og anmodede om aktindsigt i sagens akter og i de oplysninger, de franske myndigheder havde fremlagt. Den portugisiske sammenslutning meddelte endvidere Kommissionen, at den havde til hensigt at tilsende Kommissionen en formel opfordring til at handle i medfør af EF-traktatens artikel 175 (nu artikel 232 EF), hvis Kommissionen ikke opfyldte sin forpligtelse til at tage stilling til klagen og til anmodningen om at indlede proceduren i traktatens artikel 93, stk. 2.

16 I skrivelser til Kommissionen af 19. juli og 2. september 1996 gentog den portugisiske sammenslutning sin anmodning om, at der straks blev indledt en procedure i henhold til traktatens artikel 93, stk. 2. Endelig opfordrede sammenslutningen i medfør af traktatens artikel 175, stk. 2, i skrivelse af 25. september 1996 Kommissionen til at handle.

17 Den 6. november 1996 traf Kommissionen i den anfægtede beslutning om ikke at gøre indsigelse mod støtteprojektet med den begrundelse, at støtten kunne

henføres under undtagelsen for støtte til fremme af udviklingen af visse erhvervsgrene i traktatens artikel 92, stk. 3, litra c). Kommissionen underrettede den franske regering og den portugisiske sammenslutning om denne beslutning ved skrivelser af henholdsvis 21. november 1996 og 11. marts 1997. Et sammendrag af den anfægtede beslutning blev offentliggjort den 6. marts 1997 i *De Europæiske Fællesskabers Tidende*.

- 18 Det fremgår af skrivelsen af 21. november 1996, at Kommissionen, inden den traf den anfægtede beslutning, pålagde de franske myndigheder at ændre støtteprojektet, således at der ikke skulle ydes støtte til investeringer i oplagring. Endvidere forsikrede de franske myndigheder Kommissionen om, at støtteforanstaltningerne ville blive gennemført i overensstemmelse med de af Kommissionen nævnte fællesskabsretlige bestemmelser. Blandt disse bestemmelser var navnlig Kommissionens meddelelse (86/C 272/03) af 28. oktober 1986 vedrørende statslig medvirken ved salgsfremmende foranstaltninger for landbrugsprodukter og fiskerivarer (EFT C 272, s. 3), meddelelse 87/C 302/06 af 12. november 1987 om rammeordning for statsstøtte til reklame for landbrugsprodukter og visse varer, der ikke henhører under EØF-traktatens bilag II, men ikke fiskerivarer (EFT C 302, s. 6), meddelelse 96/C 45/06 af 17. februar 1996 om EF-rammebestemmelser for statsstøtte til forskning og udvikling (EFT C 45, s. 5), og meddelelse 96/C 29/03 af 2. februar 1996 om rammebestemmelser for statsstøtte til investeringer i sektoren for forarbejdning og afsætning af landbrugsprodukter (EFT C 29, s. 4) og Kommissionens beslutning 94/173/EF af 22. marts 1994 om fastlæggelse af udvælgelseskriterier for investeringer vedrørende forbedring af vilkårene for forarbejdning og afsætning af landbrugs- og skovbrugsprodukter og om ophævelse af beslutning 90/342/EØF (EFT L 79, s. 29).

Den Portugisiske Republiks anbringender

- 19 Den Portugisiske Republik har støttet af Kongeriget Spanien fremført to anbringender til støtte for sin påstand om annullation af den anfægtede beslutning.

- 20 Det første anbringende vedrører tilsidesættelse af væsentlige formforskrifter dels ved tilsidesættelse af procedurereglerne i traktatens artikel 93, stk. 2 og 3, dels ved tilsidesættelse af pligten til at begrunde retsakter i EF-traktatens artikel 190 (nu artikel 253 EF).
- 21 Det andet anbringende vedrører tilsidesættelse af traktaten eller retsreglerne om anvendelsen heraf, dels ved tilsidesættelse af bestemmelserne i traktatens artikel 92, stk. 1, sammenholdt med artikel 95, dels ved tilsidesættelse af de almindelige betingelser for anvendelse af undtagelserne i traktatens artikel 92, stk. 3.

Det første anbringende

Parternes argumenter

- 22 Som det første anbringende har den portugisiske regering gjort gældende, at Kommissionen ikke burde have vedtaget den anfægtede beslutning uden at indlede proceduren i traktatens artikel 93, stk. 2, og at den ikke opfyldte sin pligt til at begrunde beslutningen.
- 23 Under henvisning til Domstolens dom af 11. december 1973 i Lorenz-sagen (sag 120/73, Sml. s. 1471, præmis 4) har regeringen gjort gældende, at varigheden af den indledende undersøgelsesfase i traktatens artikel 93, stk. 3, som Kommissionen traf den anfægtede beslutning inden for rammerne af, er fastsat til to måneder. Endvidere er det uomgængeligt nødvendigt at indlede undersøgelsesfasen i traktatens artikel 93, stk. 2, når Kommissionen støder på alvorlige

vanskeligheder ved vurderingen af, om et støtteprojekt er foreneligt med traktaten.

- 24 Den portugisiske regering er af den opfattelse, at det i den foreliggende sag er åbenbart, at Kommissionen ikke under den indledende undersøgelse fandt, at de foranstaltninger, de franske myndigheder havde anmeldt, var forenelige med traktaten. Tværtimod skulle der en langvarig undersøgelse til, der indebar en omfattende brevveksling mellem Kommissionen og den franske regering over en periode på seksten måneder fra anmeldelsen af støtteprojektet, før Kommissionen omsider gav tilladelse til den støtte, der er omhandlet i den anfægtede beslutning.
- 25 Kommissionen har gjort gældende, at som det fremgår af Domstolens dom af 14. februar 1990 i Boussac-sagen (sag C-301/87, Frankrig mod Kommissionen, Sml. I, s. 307, præmis 27 og 28) begynder den frist på to måneder, som den råder over, inden den skal indlede proceduren i traktatens artikel 93, stk. 2, først at løbe fra det tidspunkt, hvor Kommissionen har alle de nødvendige dokumenter for at kunne undersøge, om støtten er forenelig med traktaten.
- 26 Kommissionen har påpeget, at medlemsstaternes oplysninger om planlagte støtteforanstaltninger ofte er ufuldstændige og upræcise på mindre væsentlige punkter. Det er grunden til, at Kommissionen under den indledende fase skal indhente supplerende oplysninger og forsikringer, så den planlagte støtte bliver i fuld overensstemmelse med de fællesskabsretlige bestemmelser. Men disse justeringer vedrører som i den foreliggende sag kun spørgsmål af underordnet betydning og de nærmere bestemmelser om støtteforanstaltningernes gennemførelse. Kommissionen må derfor have et vist skøn med henblik på at udrede de vanskeligheder, som opstår i forbindelse med undersøgelsen af et støtteprojekt, der er blevet anmeldt til den, idet disse vanskeligheder kan være uden nogen særlig betydning.

Domstolens bemærkninger

- 27 Indledningsvis skal der henvises til de relevante regler i traktaten om kontrolordningen for statsstøtte.
- 28 I henhold til traktatens artikel 92, stk. 1, er — bortset fra de i traktaten hjemlede undtagelser — statsstøtte eller støtte, som ydes ved hjælp af statsmidler, og som fordrejer eller truer med at fordreje konkurrencevilkårene ved at begunstige visse virksomheder eller visse produktioner, uforenelig med fællesmarkedet, i det omfang den påvirker samhandelen mellem medlemsstaterne.
- 29 Traktatens artikel 93 fastlægger en særlig fremgangsmåde, hvorefter Kommissionen løbende undersøger og kontrollerer statsstøtte. Med hensyn til ny støtte, som medlemsstaterne påtænker at indføre, er der fastlagt en forudgående procedure, som skal følges, såfremt støtten skal anses for forskriftsmæssigt indført. I medfør af traktatens artikel 93, stk. 3, første punktum, således som denne bestemmelse er blevet fortolket i Domstolens praksis, skal Kommissionen underrettes om enhver påtænkt indførelse og ændring af støtteforanstaltninger, inden den gennemføres (dom af 2.4.1998, sag C-367/95 P, Kommissionen mod Sytraval og Brink's France, Sml. I, s. 1719, præmis 35).
- 30 Kommissionen gennemfører herefter en indledende undersøgelse af de påtænkte støtteforanstaltninger. Hvis den efter sin undersøgelse når frem til, at den påtænkte støtte ikke er forenelig med fællesmarkedet, indleder den straks den procedure, der er fastlagt i traktatens artikel 93, stk. 2, som i første afsnit indeholder følgende bestemmelse: »Finder Kommissionen — efter at have givet de interesserede parter en frist til at fremsætte deres bemærkninger — at en støtte, som ydes af en stat eller med statsmidler, ifølge artikel 92 ikke er forenelig med fællesmarkedet, eller at denne støtte misbruges, træffer den beslutning om, at den

pågældende stat skal ophæve eller ændre støtteforanstaltningen inden for den tidsfrist, som Kommissionen fastsætter.» (jf. ovennævnte dom i sagen Kommissionen mod Sytraval og Brink's France, præmis 36).

- 31 »De interesserede parter« i traktatens artikel 93, stk. 2, er ikke blot den eller de støttemodtagende virksomheder, men alle de personer, virksomheder og sammenslutninger, hvis interesser måtte være berørt af støtten, herunder konkurrerende virksomheder og erhvervsorganisationer (jf. bl.a. dom af 14.11.1984, sag 323/82, Intermills mod Kommissionen, Sml. s. 3809, præmis 16).
- 32 I forbindelse med proceduren i henhold til artikel 93 må der således sondres mellem på den ene side den indledende fase af undersøgelsen af støtteforanstaltninger i medfør af traktatens artikel 93, stk. 3 — der alene har til formål at gøre det muligt for Kommissionen at danne sig en umiddelbar opfattelse af, om den pågældende støtte er delvis eller fuldt ud forenelig med fællesmarkedet — og på den anden side undersøgelsesfasen i henhold til traktatens artikel 93, stk. 2, som skal give Kommissionen mulighed for at opnå fuldstændige oplysninger om alle sagens momenter (jf. dom af 19.5.1993, sag C-198/91, Cook mod Kommissionen, Sml. I, s. 2487, præmis 22, og af 15.6.1993, sag C-225/91, Matra mod Kommissionen, Sml. I, s. 3203, præmis 16, samt den ovennævnte dom i sagen Kommissionen mod Sytraval og Brink's France, præmis 38).
- 33 Det følger heraf, at proceduren i henhold til traktatens artikel 93, stk. 2, som sikrer, at de øvrige medlemsstater og de berørte erhvervskredse høres, og som gør det muligt for Kommissionen at opnå fuld oplysning om alle sagens momenter, inden den træffer beslutning, er uundværlig, når Kommissionen støder på alvorlige vanskeligheder ved undersøgelsen af, om en støtte er forenelig med fællesmarkedet. Kommissionen kan derfor kun begrænse sig til den indledende fase i medfør af traktatens artikel 93, stk. 3, i forbindelse med godkendelse af støtte, såfremt den efter en foreløbig undersøgelse kan nå til den opfattelse, at støtten er forenelig med traktaten. Hvis Kommissionen på grundlag af denne foreløbige undersøgelse imidlertid når til den modsatte opfattelse eller ikke har kunnet overvinde alle vanskelighederne ved bedømmelsen af, om støtten er

forenelig med fællesmarkedet, skal den indhente alle de nødvendige udtalelser og med henblik herpå indlede proceduren efter traktatens artikel 93, stk. 2 (jf. bl.a. dom af 20.3.1984, sag 84/82, Tyskland mod Kommissionen, Sml. s. 1451, præmis 13, ovennævnte dom i sagen Cook mod Kommissionen, præmis 29, ovennævnte dom i sagen Matra mod Kommissionen, præmis 33, og ovennævnte dom i sagen Kommissionen mod Sytraval og Brink's France, præmis 39).

- 34 Den indledende fase af proceduren i traktatens artikel 93, stk. 3, har alene til formål at give Kommissionen tid til at overveje og undersøge sagen i så tilstrækkeligt omfang, at den kan danne sig en umiddelbar opfattelse af de anmeldte støtteprojekter og — uden at det er nødvendigt at foretage en grundig undersøgelse — enten fastslå, at de er forenelige med traktaten, eller konstatere, at de giver anledning til tvivl om foreneligheden med traktaten (jf. i denne retning dom af 15.2.2001, sag C-99/98, Østrig mod Kommissionen, Sml. I, s. 1101, præmis 53 og 54).
- 35 Kommissionen er herunder forpligtet til at undersøge alle de faktiske og retlige omstændigheder, som de personer, virksomheder og sammenslutninger, hvis interesser måtte være berørt af støtten, har forelagt den (jf. i denne retning ovennævnte dom i sagen Kommissionen mod Sytraval og Brink's France, præmis 51). Det er således både på baggrund af de oplysninger, den pågældende stat har fremlagt, og oplysningerne fra eventuelle klager, at institutionen skal foretage sin bedømmelse under den indledende undersøgelse i medfør af traktatens artikel 93, stk. 3.
- 36 De faktiske omstændigheder i den foreliggende sag skal bedømmes på baggrund af disse principper.
- 37 Det bemærkes, at det klart fremgår af de to klager, som den portugisiske sammenslutning indgav, at de i realiteten støttedes på, at støtten til de franske

producenter af hedvine havde en sammenhæng med afgiftsforskellen på hedvine og »vins doux naturels«. I den anden klage, der angik tilsidesættelse af traktatens artikel 92 og 93, hævdede den portugisiske sammenslutning udtrykkeligt, at den pågældende støtte skulle være en kompensation til de franske producenter af hedvine for denne afgiftsforskel, hvilket i realiteten medførte, at kun de udenlandske producenter af hedvine blev ramt af de højere afgifter.

- 38 Ifølge den portugisiske sammenslutning, som har givet Kommissionen nærmere oplysninger om baggrunden for støtteprojektet, var det som reaktion på de franske hedvinsproducenters »afgiftsstrejke«, at den franske regering bebudede økonomisk kompensation til dem, så strejken kunne bringes til ophør.
- 39 Den portugisiske sammenslutning har til støtte for sin opfattelse fremlagt artikler fra fagpressen for vin- og spiritusbranchen. Særligt har den henledt Kommissionens opmærksomhed på den erklæring fra formanden for den franske sammenslutning, der blev offentliggjort i juni-nummeret af tidsskriftet *VITI* i 1994, som er gengivet ovenfor i denne doms præmis 5.
- 40 Klagerne fra den portugisiske sammenslutning indeholdt således belastende oplysninger til godtgørelse af, at den påtænkte støtte kunne føre til diskriminerende beskatning i traktatens artikel 95's forstand.
- 41 Det bemærkes, at det følger af traktatens almindelige opbygning, at proceduren i traktatens artikel 93 aldrig må føre til resultater, der er i strid med traktatens mere specifikke bestemmelser. Derfor kan Kommissionen ikke erklære statsstøtte, der ved visse af sine gennemførelsesforanstaltninger tilsidesætter andre traktatbestemmelser, forenelig med fællesmarkedet (se bl.a. dom af 19.9.2000, sag C-156/98, Tyskland mod Kommissionen, Sml. I, s. 6857, præmis 78).

- 42 Endvidere skal Kommissionen — som den også har anerkendt under retsmødet — når den afgør, om støtte er forenelig med fællesmarkedet, tage hensyn til markedsvilkårene, herunder afgiftsniveaet.
- 43 Kommissionen har i øvrigt i sin skrivelse til de franske myndigheder af 12. april 1995, der er citeret ovenfor i præmis 7, anført, at efter de oplysninger, den havde modtaget, ville der blive ydet producenterne af hedvin støtte i form af en økonomisk kompensation med henblik på at udligne forskellen på afgifter af hedvine og »vins doux naturels« for produkter af fransk oprindelse.
- 44 I det støtteprojekt, den franske regering anmeldte til Kommissionen den 17. juli 1995, kom den imidlertid kun kort ind på spørgsmålet om afgifter, nemlig da den afgav den ovenfor i præmis 11 citerede udtalelse.
- 45 Det fremgår af en gennemgang af samtlige de sagsakter, som Kommissionen har fremlagt efter Domstolens kendelse af 21. september 1999, at dette var den franske regerings eneste svar på beskyldningen om, at formålet med den påtænkte støtte var at udligne forskellen på afgifter af hedvine og af »vins doux naturels«, for så vidt angik produkter af fransk oprindelse.
- 46 Hverken i den anfægtede beslutning eller i den skrivelse af 21. november 1996 til de franske myndigheder, der er gengivet ovenfor i præmis 17 og 18, omtalte Kommissionen, at klagepunktet fra den portugisiske sammenslutning i realiteten støttedes på, at støtten til de franske producenter af hedvine havde en sammenhæng med afgiftsforskellen på hedvine og »vins doux naturels«.
- 47 Kommissionen redegjorde heller ikke for, hvorfor den var nået frem til, at dette klagepunkt var grundløst.

- 48 Som generaladvokaten har anført i punkt 90 i forslaget til afgørelse, synes en del af den pågældende støtte at begunstige en gruppe producenter, som i store træk er sammenfaldende med de franske producenter af hedvine, der bliver afgiftsmæssigt ringere stillet under denne afgiftsordning. Det må derfor anerkendes, at vurderingen af, om der var en sammenhæng mellem afgiftsordningen og det pågældende støtteprojekt, udgjorde en alvorlig vanskelighed i forbindelse med bedømmelsen af, om projektet var foreneligt med traktatens bestemmelser.
- 49 Under disse omstændigheder var det kun ved at indlede proceduren i traktatens artikel 93, stk. 2, at Kommissionen ville blive i stand til at få indsigt i de spørgsmål, der var blevet rejst i klagerne fra den portugisiske sammenslutning, og afgøre, om en eventuel sammenhæng mellem afgiftsforskellen og støtteprojektet udgjorde en tilsidesættelse af traktatens artikel 95, og om projektet derfor var uforeneligt med fællesmarkedet.
- 50 Under alle omstændigheder indeholder den anfægtede beslutning i strid med kravene i traktatens artikel 190 ikke nogen begrundelse på dette punkt.
- 51 Det følger heraf, at den anfægtede beslutning er ulovlig, både fordi proceduren i traktatens artikel 93, stk. 2, ikke blev indledt, og på grund af tilsidesættelse af begrundelsespligten. Den Portugisiske Republiks første anbringende skal derfor tages til følge.
- 52 Det er derfor ufor nødvendent at tage stilling til det andet anbringende.
- 53 Den Portugisiske Republik bør herefter gives medhold i sin påstand, og den anfægtede beslutning bør derfor annulleres.

Sagens omkostninger

- 54 I henhold til procesreglementets artikel 69, stk. 2, pålægges det den tabende part at betale sagens omkostninger, hvis der er nedlagt påstand herom. Da Den Portugisiske Republik har nedlagt påstand om, at Kommissionen tilpligtes at betale sagens omkostninger, og denne har tabt sagen, bør det pålægges Kommissionen at betale sagens omkostninger. I henhold til procesreglementets artikel 69, stk. 4, første afsnit, bærer medlemsstater og institutioner, der er indtrådt i en sag, deres egne omkostninger. Kongeriget Spanien og Den Franske Republik bør derfor pålægges at bære deres egne omkostninger.

På grundlag af disse præmisser

udtaler og bestemmer

DOMSTOLEN

- 1) Kommissionens beslutning af 6. november 1996 vedrørende den af Den Franske Republik påtænkte støtte til producenter af hedvine og brændevine i form af støtte til salgsfremme og teknisk bistand, støtte til forskning, teknisk assistance og investeringer, annulleres.

- 2) Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber betaler sagens omkostninger.
- 3) Kongeriget Spanien og Den Franske Republik bærer deres egne omkostninger.

Gulmann	La Pergola	Wathelet
Skouris	Edward	Puissochet
Jann	Sevón	Schintgen

Afsagt i offentligt retsmøde i Luxembourg den 3. maj 2001.

R. Grass

Justitssekretær

G.C. Rodríguez Iglesias

Præsident